

فصلنامه علمی پژوهشی زن و فرهنگ

سال سوم. شماره دوازدهم. تابستان ۱۳۹۱

صفحات: ۶۳-۴۹

تاریخ وصول: ۱۳۹۰/۱۱/۱۹- تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۳/۲۲

مقایسه هوش فرهنگی، هوش هیجانی، سازگاری فردی - اجتماعی دانشجویان زن و مرد دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

پرویز عسگری*

خدیجه روشنی**

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، مقایسه هوش فرهنگی، هوش هیجانی و سازگاری فردی-اجتماعی دانشجویان زن و مرد دانشگاه آزاد اسلامی اهواز بود. نمونه پژوهش ۲۵۰ نفر (۱۲۵ زن و ۱۲۵ مرد) بودند که با روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. برای اندازه گیری متغیرها از مقیاس هوش فرهنگی انگ و همکاران، پرسشنامه هوش هیجانی شات و پرسشنامه سازگاری فردی - اجتماعی کالیفرنیا استفاده شد. پژوهش حاضر از نوع علی-مقایسه ای بود و برای تجزیه تحلیل داده ها از روش آماری تحلیل واریانس چند متغیری (مانوا) استفاده شد. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که بین هوش فرهنگی، هوش هیجانی و سازگاری فردی-اجتماعی دانشجویان زن و مرد تفاوت معنی داری وجود دارد. بنابراین فرضیه های پژوهش تأیید شدند.

کلید واژگان: هوش فرهنگی، هوش هیجانی، سازگاری فردی-اجتماعی

* استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اهواز، گروه روانشناسی، اهواز، ایران. (نویسنده مسئول):

askary47@yahoo.com

** کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اهواز، گروه روانشناسی، اهواز، ایران.

مقدمه

با رجوع به حال و گذشته روان شناسی، این حقیقت نمایان می شود که این علم هرگز به طور کامل از اهمیت فرهنگ غافل نشده و مفاهیم فرهنگ، قومیت، تنوع و نژاد تقریباً از ابتدای شکل گیری روان شناسی در واژگان این علم موجود بوده است. با این وجود این مفاهیم تا مدتها از جایگاه قابل توجهی برخوردار نبودند و با آنها به عنوان متغیرهای سطحی برخورد می شد. فرهنگ، مفهوم وسیع و در عین حال ساده ای است که شامل الگوهای شناختی (آشکار و نهان) و تجسم آنها در نهادهای اجتماعی، اعمال و مصنوعات دست بشر است و موجب تمایز یک گروه از افراد از دسته □ها و گروههای دیگر می شود (جوشن لو و رستمی، ۱۳۸۸). یکی از سازهای نسبتاً جدید که به توانایی تعامل مؤثر در میان فرهنگ □ها اشاره می کند مفهوم هوش فرهنگی^۱ است که برای نخستین بار توسط ارلی و انگ^۲ مطرح شد. هوش فرهنگی توانایی فرد در سازگاری موفقیت آمیز با محیطهای فرهنگی جدید تعریف می شود که معمولاً با بافت فرهنگی خود فرد نا آشناست. (ارلی و انگ، ۲۰۰۳). این هوش، با تمرکز بر قابلیت های خاصی که برای روابط شخصی با کیفیت و اثربخش در شرایط فرهنگی مختلف لازم است، بر جنبه ای دیگر از هوش شناختی تمرکز دارد. (رحمانی و تهرانی پور، ۱۳۸۸). در واقع هوش فرهنگی توانایی بروز عکس العمل در برابر اهالی فرهنگ □های بیگانه است و همانند هوش اجتماعی (توانایی تعامل با دیگران) و هوش هیجانی (توانایی تعدیل و استفاده از احساسات افراد) از سطوح مختلفی تشکیل شده است. این هوش به فرد کمک می کند که به نحو مؤثری تفاوت □های بین فرهنگی را کنترل و مدیریت نموده (خاشع و مستمع، ۱۳۹۰) و بدین ترتیب در برخورد با سایر فرهنگ □ها رفتار درستی را در پیش گیرد (توماس و اینکسن^۳، ۲۰۰۴؛ ترجمه میرسپاسی، ودادی و دشتی، ۱۳۸۷).

مفهوم دیگری است که طی سالهای اخیر مورد توجه حوزه □های تحقیق در روانشناسی قرار گرفته است مفهوم هوش هیجانی است که به اعتقاد بار - آن^۴ (۱۹۹۷، به نقل از مایر، سالوی و کاروسو^۵، ۲۰۰۰) عبارتست از یک سری ظرفیت □ها، قابلیت □ها و مهارت □های غیر شناختی که توانایی □های فرد را در برخورد موفقیت آمیز با مقتضیات و فشارهای محیطی افزایش می دهد. هوش هیجانی ظرفیت درک و کنترل هجانات خود و دیگران است (کمپ و همکاران^۶، ۲۰۰۵؛ به نقل از یارمحمدیان و کمالی، ۱۳۸۶) و شامل آن دسته از

1. Cultural Intelligence

2. Early & Ang

3. Thomas & Inkson

4. Bar On

5. Mayer & Salovey & Caruso

6. Kemp and et al.

جنبه □ های زیر بنایی رفتار فردی است که به طور کامل با توانایی □ های عقلانی و تفکری او متفاوت است (برادبری و گریوز^۷ ترجمه ابراهیمی، ۱۳۸۷). هوش هیجانی یک حیطه چند عاملی از مجموعه مهارتها و صلاحیت □ های اجتماعی است که بر توانایی □ های فرد، تشخیص، درک و مدیریت هیجان، حل مسئله و سازگاری تأثیر می گذارد و به طور مؤثری فرد را با نیازها، فشارها و چالش □ های زندگی سازگار می کند. (صفوی، موسوی لطفی، لطفی، ۱۳۸۸).

سازگاری به همه راهبردهایی گفته می شود که فرد برای اداره کردن موقعیت □ های استرس زای زندگی به کار می برد (سادوک و سادوک^۸، ۲۰۰۳) و سازگاری اجتماعی از نظر ویزمن^۹ (۱۹۷۵) انعکاسی از تعامل انسان با افراد دیگر، رضایت از کنش □ های فرد و نحوه عملکرد در نقش □ هاست که به احتمال زیاد تحت تأثیر شخصیت، فرهنگ و روابط خانوادگی قرار دارد (حیدری، ۱۳۸۷). خصوصیات شخص (مهارت □ ها، نگرش □ ها، ارزشها و حالات بدنی) و حساسیت موقعیت □ هایی که فرد با آن روبه رو می شود از جمله عواملی هستند که بر سازگاری با محیط و تغییرات آن مؤثرند و از آنجا که شخص و محیط همواره در حال تغییرند این دو عامل در تعیین سازگاری، خوشنودی و کامیابی فرد تأثیر می گذارند زیرا سازگاری همواره باید بین این دو عامل خاص صورت پذیرد (قاطع زاده، ۱۳۸۴).

در پژوهشی تسای و لاورنس^{۱۰} (۲۰۱۱) بیان کردند که سطح هوش فرهنگی می تواند بر سازگاری فرهنگی مؤثر باشد. نتیجه حاصل از پژوهش ایچن^{۱۱} (۲۰۰۹) نیز نشان داد هوش فرهنگی پیش بینی کننده سازگاری بین فرهنگی و شوک فرهنگی است و هوش هیجانی به عنوان میانجی ارتباط بین هوش فرهنگی و سازگاری فرهنگی اجتماعی می باشد.

تفاوت □ های گروههای قومی، سن و جنس در سازگاری اجتماعی نوجوانان در پژوهشی توسط مری بسیل^{۱۲} (۲۰۱۱) مورد بررسی قرار گرفت که نتیجه آن نشان داد که بین گروههای قومی و سنی از نظر سازگاری اجتماعی تفاوت وجود دارد. بین زنان و مردان نیز از نظر سازگاری اجتماعی تفاوت ناچیزی به دست آمد. پتل^{۱۳} (۲۰۰۹) در پژوهشی نشان داد که الگوهای ارتباط بین فردی در تفاوت جنسی زنان و مردان و سازگاری اجتماعی به طور متقابل به یکدیگر وابسته هستند.

7. Bradberry & Greaves

8. Sadock and Sadock

9. Weiss man

10. Tsai and Lawrence

11. Yi-chen

12. Mary Basil

13. Patel

سازگاری اجتماعی مردان بهتر از گروه زنان است و الگوهای ارتباط بین فردی و سازگاری اجتماعی به هم وابسته نیستند.

تفاوت‌های جنسی و سنی در هوش هیجانی نیز در پژوهش المران و پنمکی^{۱۴} (۲۰۰۸) مورد بررسی قرار گرفت. نتیجه این پژوهش نشان داد که جنسیت با هوش هیجانی رابطه داشته و دختران از مهارت‌های بین فردی بالاتری برخوردارند.

نتیجه حاصل از پژوهش آدیمو^{۱۵} (۲۰۰۸) نیز حاکی از آن بود که بین زنان و مردان از نظر هوش هیجانی تفاوت وجود دارد و زنان در مقایسه با مردان از هوش هیجانی بالاتری برخوردارند.

در پژوهشی دیگر ساکلوفسکی و همکاران^{۱۶} (۲۰۰۷) نشان دادند که نمرات زنان در مقیاس □ های هوش هیجانی و شخصیت بالاتر از نمرات مردان است.

دیوید، ون روی و چاکلینگام^{۱۷} (۲۰۰۴) نیز در تحقیقی با هدف مقایسه هوش هیجانی زنان و مردان، به این نتیجه رسیدند که بین مردان و زنان، از نظر هوش هیجانی تفاوت معنی‌داری وجود دارد و زنان، از هوش هیجانی بالاتری نسبت به مردان برخوردارند.

در ایران نیز، فیضی (۱۳۸۹) در پژوهشی به مقایسه هوش فرهنگی داوطلبان ورزشی دختر و پسر پرداخت نشان داد که بین ابعاد هوش فرهنگی و نیز هوش فرهنگی به طور کلی در داوطلبان دختر و پسر اختلاف معناداری وجود ندارد و در بین ابعاد هوش فرهنگی تنها در بعد استراتژی هوش فرهنگی بر اساس سابقه کار داوطلبی تفاوت معناداری وجود دارد.

نتیجه حاصل از پژوهش ودادی، خیری و عباس زاده (۲۰۱۰) نیز بیانگر آن بود که بین هوش فرهنگی و ابعاد مختلف آن (از جمله استراتژی، دانش، انگیزش و رفتار) با نیاز به پیشرفت مدیران رابطه بالایی وجود دارد.

آقا یوسفی و شریف (۱۳۹۰) در تحقیقی رابطه حس انسجام و هوش هیجانی دانشجویان دانشگاه آزاد تهران را مورد بررسی قرار دادند. نتیجه این پژوهش نشان داد که افزایش خود مدیریتی، آگاهی اجتماعی و مدیریت رابطه منجر به افزایش انسجام در دانشجویان می‌شود. همچنین نتیجه این پژوهش حاکی از آن بود که هوش هیجانی در دانشجویان دختر بیشتر از دانشجویان پسر است.

ملایی و همکاران (۱۳۹۰) نیز در پژوهشی به منظور بررسی تفاوت جنسیتی و هوش هیجانی در دانشجویان نشان دادند که بین دانشجویان دختر و پسر از نظر هوش هیجانی تفاوت وجود دارد و دانشجویان دختر در مؤلفه □ های خودکنترلی، خود آگاهی و هوشیاری اجتماعی مقیاس هوش هیجانی نمرات بالاتری داشتند و

¹⁴. Alumran and Punamaki

¹⁵. Adeyemo

¹⁶. Saklofscke and et al.

¹⁷. David, Van Rooy & Chockalingam

در دو خرده مقیاس خودانگیزی و مهارت اجتماعی، اختلاف معنی داری بین دو جنس مشاهده نشد.

نتیجه پژوهش دهشیری (۱۳۸۲) نیز که در میان دانشجویان دانشگاههای تهران انجام شد حاکی از آن بود که بین دانشجویان پسر و دختر در نمره کل هوش هیجانی تفاوت معنادار وجود دارد و دختران به طور معناداری دارای نمره هوش هیجانی بالاتر هستند.

خوش کنش و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی نقش نیازهای بنیادین و حمایت اجتماعی در سازگاری اجتماعی دانش آموزان مقطع متوسطه را مورد بررسی قرار دادند. نتیجه این پژوهش نشان داد که بین پسران و دختران از نظر سازگاری اجتماعی، حمایت اجتماعی و نیازهای بنیادین تفاوتی مثبت و معناداری دیده میشود که این تفاوت به نفع پسران است.

کافی (۱۳۸۹) در پژوهشی دیگر نشان داد که سازگاری تحصیلی دانشجویان پسر، بیشتر از دانشجویان دختر است ولی از نظر کامل بودن اهداف دانشجویان دختر سازگارترند.

پژوهش میکائیلی منبع (۱۳۸۹) نیز مبین آن بود که در تمام مؤلفه های سازگاری با دانشگاه (سازگاری تحصیلی، اجتماعی، شخصی - هیجانی) بین دختران و پسران تفاوت معنادار وجود داشته و میانگین دختران بالاتر از پسران است.

با توجه به مطالب فوق، پژوهش حاضر در راستای پاسخ به این سؤال انجام شد که آیا بین هوش فرهنگی و هوش هیجانی و سازگاری فردی - اجتماعی دانشجویان زن و مرد دانشگاه آزاد تفاوت وجود دارد؟

روش پژوهش

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز است که در سال ۱۳۹۰ مورد بررسی قرار گرفتند. نمونه تحقیق مشتمل بر ۲۵۰ دانشجو (۱۲۵ نفر زن و ۱۲۵ نفر مرد) بود که با روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای از بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز انتخاب گردیدند.

ابزار اندازه گیری

جامعه آماری و روش نمونه گیری

مقیاس هوش فرهنگی: مقیاس هوش فرهنگی یک ابزار خود گزارشی است که به وسیله انگ و همکاران (۲۰۰۴) گسترش یافت و حاوی ۲۰ پرسش در ۴ خرده مقیاس (فراشناختی، شناختی، انگیزشی و رفتاری) است. در ایران کاظمی (۱۳۸۷) در پژوهشی پایایی این پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۶۶ گزارش نمود. قدم پور، مهرداد و جعفری (۱۳۹۰) نیز در پژوهشی پایایی آن را با استفاده از آلفای کرونباخ ۸۵٪ محاسبه نمودند. در پژوهش حاضر نیز اعتبار یابی این مقیاس

از طریق محاسبه ضریب همبستگی آن با مقیاس هوش فرهنگی کرمی (۱۳۹۰) برابر ۰/۷۲۴ و از طریق ضریب همبستگی کل مقیاس با پرسش ملاک ۰/۷۰۲ به دست آمد. همچنین ضریب پایایی این مقیاس با دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف محاسبه شد که به ترتیب برابر ۰/۹۳۴ و ۰/۹۱۲ به دست آمد. در ضمن اعتبار محتوای این مقیاس نیز توسط چند متخصص روانشناسی بررسی و سئوالات آن خوب و مرتبط با موضوع ارزیابی گردید.

مقیاس هوش هیجانی شات^{۱۸}: شات و همکاران در سال ۱۹۹۸، این پرسشنامه را براساس مدل نظری سالووی و مایر (۱۹۹۰) از هوش هیجانی ساختند. این مقیاس دارای ۳۳ ماده است که هر سه مؤلفه هوش هیجانی را که عبارتند از: ارزیابی و ابراز هیجانی، تنظیم هیجانی و بهره برداری از هیجان را ارزیابی می کند. خسرو جاوید (۱۳۸۱) به منظور محاسبه اعتبار، از ضریب آلفای کرونباخ و جهت محاسبه روایی سازه و همبستگی درونی خرده مقیاس هوش هیجانی از روش تحلیل عاملی استفاده کرد. ضریب آلفای کرونباخ، اعتبار هوش هیجانی کل را $a=0/61$ نشان داد. در مرحله بعدی به منظور بررسی اعتبار و روایی سازه، پرسشنامه هوش هیجانی شات در نوجوانان اعتبار یابی شد. یافته ها نشان داد که پرسشنامه هوش هیجانی شات در میان نوجوانان از اعتبار بالایی برخوردار است. ($a=0/81$). در ضمن تحلیل عاملی مقیاس با استفاده از تحلیل مؤلفه های اصلی، سه عامل تنظیم هیجانی ($a=0/78$)، ارزیابی هیجانی ($a=0/6$) و بهره برداری از هیجان ($a=0/50$) را پیشنهاد می دهد. (عسگری، حیدری، نادری و همکاران، ۱۳۸۸). در پژوهش حاضر نیز ضریب همسانی درونی این مقیاس با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲۱ و با روش تنصیف ۰/۸۳۱ محاسبه شد. همچنین ضریب اسپیرمن برآون ۰/۹۰۸ و ضریب گاتمن ۰/۹۰۱ به دست آمد.

پرسشنامه روانی کالیفرنیا^{۱۹} (CTP): برای اندازه گیری سازگاری فردی- اجتماعی از آزمون شخصیت سنج کالیفرنیا که یک آزمون کاغذ - مدادی خود اجرا است استفاده شده است. این مقیاس در سال ۱۹۵۳ توسط کلارک و همکاران^{۲۰} به منظور سنجش سازش های مختلف زندگی که دارای دو قطب سازش شخصی و سازش اجتماعی است، ساخته شد و دارای ۱۸۰ سؤال دو گزینه ای (از نوع بلی و خیر) و ۱۲ خرده مقیاس است که نیمی از آنها برای سنجش سازش فردی و بقیه جهت اندازه گیری سازگاری اجتماعی است. شافر^{۲۱} در کتاب سالنامه ی اندازه گیریهای روانی، در مورد آزمون شخصیتی کالیفرنیا بر پایه مطالعات انجام شده، ضرایب پایایی نمره های آزمون را برای مقیاس سازش اجتماعی ۰/۸۶ تا ۰/۹۰ و

¹⁸. Schutte Emotional Intelligence Scale

¹⁹. California Personality Inventor

²⁰. Clark et al.

²¹. shaffer

برای خرده مقیاس □ های آزمون بین ۰/۶۰ تا ۰/۸۷ و برای کل آزمون ۰/۹۱ تا ۰/۹۳ بوده است. اصفهانی اصل (۱۳۸۱)، در تحقیقی میزان ضرایب پایایی این مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ و تصنیف برای کل آزمون ۰/۹۰ و ۰/۹۳ محاسبه کرده است. در پژوهش حاضر نیز ضریب همسانی درونی این مقیاس با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۷۶ و با روش تصنیف ۰/۹۸۵ محاسبه شد. همچنین ضریب اسپیرمن برآون ۰/۹۸۷ و ضریب گاتمن ۰/۹۸۶ به دست آمد.

نتایج پژوهش

یافته □ های توصیفی این پژوهش شامل شاخص های آماری مانند میانگین، انحراف معیار، حداکثر، حداقل نمرات متغیرهای مورد مطالعه و همچنین تعداد آزمودنی □ ها این پژوهش در جدول شماره (۱) ارائه شده است. همان طوری که در جدول شماره ۱ ملاحظه می شود میانگین و انحراف معیار در متغیر هوش فرهنگی در مجموع آزمودنیها به ترتیب برابر ۲۸/۸۴۲۶۶ و ۷۸/۴۲۹۷ می باشد. در متغیر هوش هیجانی نیز میانگین و انحراف معیار کل نمونه برابر ۱۰۰/۳۹۷۶ و ۲۳/۷۱۷۲۲ می باشد و در متغیر سازگاری فردی-اجتماعی میانگین و انحراف معیار به ترتیب ۵۰۵/۳۴۱۴ و ۷۰/۵۷۸۲۰ به دست آمد.

جدول ۱: میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمره آزمودنی ها در متغیرهای تحقیق

متغیر	شاخص آماری آزمودنی ها	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	تعداد
هوش فرهنگی	دانشجویان زن	۹۰/۷۲۵۸	۲۳/۰۷۳۰۰	۳۷	۱۲۸	۱۲۵
	دانشجویان مرد	۶۶/۲۳۲۰	۲۸/۸۸۸۵۹	۲۵	۱۳۰	۱۲۵
	کل دانشجویان	۷۸/۴۲۹۷	۲۸/۸۴۲۶۶	۲۵/۰۰	۱۳۰/۰۰	۲۵۰
هوش هیجانی	دانشجویان زن	۱۰۹/۷۳۳۹	۲۰/۱۳۴۹۵	۶۰	۱۳۸	۱۲۵
	دانشجویان مرد	۹۱/۱۳۶۰	۲۳/۴۳۵۶۹	۵۸	۱۳۶	۱۲۵
	کل دانشجویان	۱۰۰/۳۹۷۶	۲۳/۷۱۷۲۲	۵۸/۰۰	۱۳۸/۰۰	۲۵۰
سازگاری فردی - اجتماعی	دانشجویان زن	۵۳۵/۱۹۳۵	۶۰/۵۲۹۴۶	۳۷۱	۶۴۲	۱۲۵
	دانشجویان مرد	۴۷۵/۷۲۸۰	۶۷/۴۷۶۸۰	۳۳۴	۶۲۸	۱۲۵
	کل دانشجویان	۵۰۵/۳۴۱۴	۷۰/۵۷۸۲۰	۳۳۴/۰۰	۶۴۲/۰۰	۲۵۰

ب) یافته □ های مربوط به فرضیه □ های پژوهش

پژوهش حاضر شامل فرضیه □ های زیر است که هر فرضیه همراه با نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل آن در این بخش ارائه می گردد.
فرضیه اول: بین میزان هوش فرهنگی دانشجویان زن و مرد تفاوت وجود دارد.
فرضیه دوم: بین میزان هوش هیجانی دانشجویان زن و مرد تفاوت وجود دارد.
فرضیه سوم: بین میزان سازگاری فردی-اجتماعی دانشجویان زن و مرد تفاوت وجود دارد.

جدول ۲: نتایج تحلیل واریانس چند متغیری (مانوا) روی نمرات هوش فرهنگی، هوش هیجانی و میزان سازگاری فردی - اجتماعی دانشجویان زن و مرد

نام آزمون	مقدار	DF فرضیه	DF اشتباه	F	سطح معنی داری (p)
آزمون اثر پیلاپی	۰/۹۸۷	۳	۲۴۵/۰۰۰	۶۱۰۱/۳۳۱	۰/۰۰۰۰
آزمون لامبدای ویلکز	۰/۱۳	۳	۲۴۵/۰۰۰	۶۱۰۱/۳۳۱	۰/۰۰۰۰
آزمون اثر هتلینگ	۷۱۰/۷۴	۳	۲۴۵/۰۰۰	۶۱۰۱/۳۳۱	۰/۰۰۰۰
آزمون بزرگترین ریشه روی	۷۱۰/۷۴	۳	۲۴۵/۰۰۰	۶۱۰۱/۳۳۱	۰/۰۰۰۰

همان طوری که در جدول ۲ مشاهده می شود سطوح معنی داری همه آزمونها، بیانگر آن هستند که بین دانشجویان مرد و زن حداقل از لحاظ یکی از متغیرهای (هوش فرهنگی، هوش هیجانی و سازگاری فردی- اجتماعی) تفاوت معنی داری وجود دارد، برای پی بردن به تفاوت، نتایج حاصل از آزمون اثرات بین آزمودنی □ها، در جدول ۳ ارائه شده است.

با توجه به یافته □های جدول ۳، ملاحظه می شود بین دانشجویان مرد و زن از لحاظ میزان هوش فرهنگی تفاوت معنی داری وجود دارد ($p = ۰/۰۰۰۱$ و $F=54/594$). بنابراین فرضیه اول تأیید می گردد. به عبارت دیگر، با توجه به میانگین دانشجویان مرد (میانگین $۶۶/۲۳۲$ و انحراف معیار $۲/۳۳۹$) و میانگین دانشجویان زن (میانگین $۹۰/۷۲۶$ و انحراف معیار $۲/۳۴۹$)، دانشجویان زن از هوش فرهنگی نسبتاً بالاتری برخوردارند.

جدول ۳: نتایج اثرات بین آزمودنی ها از لحاظ نمرات هوش فرهنگی، هوش هیجانی و سازگاری فردی- اجتماعی دانشجویان زن و مرد

متغیرها	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معنی داری (p)	مجذور اتا	توان مشاهده شده
هوش فرهنگی	۳۷۳۴۶/۰۷۱	۱	۳۷۳۴۶/۰۷۱	۵۴/۵۹۴	۰/۰۰۰۰۱	۰/۰۱۸۱	۱/۰۰۰
هوش هیجانی	۲۱۵۳۰/۷۳۳	۱	۲۱۵۳۰/۷۳۳	۴۵/۰۸۰	۰/۰۰۰۰۱	۰/۰۱۵۴	۱/۰۰۰
سازگاری فردی- اجتماعی	۲۲۰۱۲۱/۸۷۷	۱	۲۲۰۱۲۱/۸۷۷	۵۳/۵۵۴	۰/۰۰۰۰۱	۰/۰۱۷۸	۱/۰۰۰

با توجه به یافته □های جدول فوق مشاهده می شود که بین دانشجویان مرد و زن از لحاظ میزان هوش هیجانی تفاوت معنی داری وجود دارد ($p = ۰/۰۰۰۱$ و $F=۴۵/۰۸۰$). بنابراین فرضیه دوم تأیید می گردد. به عبارت دیگر، با توجه به میانگین دانشجویان مرد (میانگین $۹۱/۱۳۶$ و انحراف معیار $۱/۹۵۵$) و میانگین دانشجویان زن (میانگین $۱۰۹/۷۳۴$ و انحراف معیار $۱/۹۶۳$)، دانشجویان زن از هوش هیجانی نسبتاً بالاتری برخوردارند.

با توجه به نتایج جدول ۳ ملاحظه می شود بین دانشجویان مرد و زن از لحاظ میزان سازگاری فردی- اجتماعی تفاوت معنی داری وجود دارد ($p = ۰/۰۰۰۱$ و $F=۵۳/۵۵۴$). بنابراین فرضیه سوم نیز تأیید می گردد. به عبارت دیگر، با توجه به میانگین دانشجویان مرد (میانگین $۴۷۵/۷۲۸$ و انحراف معیار $۵/۷۳۴$) و میانگین

دانشجویان زن (میانگین ۵۳۵/۱۹۴ و انحراف معیار ۵/۷۵۷)، دانشجویان زن از سازگاری فردی اجتماعی نسبتاً بالاتری برخوردارند.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به آنکه هدف از پژوهش حاضر مقایسه هوش فرهنگی، هوش هیجانی و سازگاری فردی- اجتماعی دانشجویان زن و مرد بود، با استناد به یافته های به دست آمده به تبیین فرضیه های پژوهشی پرداخته می شود:

فرضیه اول: بین دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان هوش فرهنگی تفاوت وجود دارد. بر اساس یافته های حاصل از این تحقیق بین دانشجویان زن و مرد از لحاظ میزان هوش فرهنگی تفاوت معنی داری وجود دارد ($F=54/594$ و $p = 0/0001$). بنابراین فرضیه اول تأیید شد. نتیجه این تحقیق با نتیجه پژوهش فیضی (۱۳۸۹) مبنی بر عدم وجود تفاوت بین هوش فرهنگی داوطلبان ورزشی دختر و پسر، همخوانی ندارد. هوش فرهنگی سازه نسبتاً جدیدی است که لازمه برقراری ارتباطات مؤثر میان فرهنگی محسوب می شود. (دوستار، ۱۳۸۷) و اکثر پژوهشهای انجام شده در این حوزه به بررسی همبستگی این سازه با سایر متغیرها پرداخته اند لذا تحقیقی یافت نشد که همسو با پژوهش حاضر انجام شده باشد. هوش فرهنگی در واقع توانایی است که به فرد کمک می کند فهم بین فرهنگی اش را افزایش دهد و این مفهوم بدان معنا نیست که تفاوتهای فرهنگی نادیده انگاشته شود بلکه به این معناست که در موقعیت های بین فرهنگی چگونه می توان هوشمندانه رفتار کرد. این هوش یکی از مهمترین مشخصه های مشترک بین افرادی است که می توانند خود را با فرهنگهای متفاوت سازگار کنند. افرادی همچون دانشجویان یا کارکنان سازمانهایی که در کشورها یا شهرهای بیگانه به تحصیل یا کار می پردازند. (ادیب راد، ۱۳۸۶). ارتقای هوش فرهنگی از تعاملات اجتماعی ناشی می گردد (توماس و اینکسن، ۲۰۰۴؛ ترجمه میرسپاسی، ودادی ودشتی، ۱۳۸۷) و تعاملات اجتماعی که هسته اصلی هر جامعه محسوب می شود موجب می گردد که کنشگران با گسترش پیوندهای خود، کنش های خود را در ساختار جامعه تسهیل نموده و از این طریق به اهداف خود برسند (باستانی و هیکویی، ۱۳۸۹). رشد ارتباطات اجتماعی و پیشرفتهای شتابناک در زمینه های گوناگون اقتصادی- اجتماعی و فرهنگی در جوامع مختلف، که رویا رویی فرهنگهای مختلف را نیز در پی داشته از طرفی تغییراتی را نیز در ساختار جوامع به وجود آورده که یکی از این تغییرات حضور پررنگ تر زنان در جامعه، نسبت به گذشته است به گونه ای که گاه دیده می شود که زنان همپای مردان در اجتماع حاضر شده و نقش آفرینی می کنند. لذا عواملی چون تمایل روز افزون زنان به حضور در اجتماع از طریق تحصیل یا کسب درآمد که گاه باعث مهاجرت در بین آنها می گردد و نیز تمایل زنان به تثبیت موقعیت و پذیرششان از سوی جامعه منجر شده که این قشر از جامعه

تمایل بیشتری به برقراری ارتباط با افراد سایر فرهنگها داشته و بدین ترتیب از هوش فرهنگی بالاتری برخوردار باشند.

فرضیه دوم: بین دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان هوش هیجانی تفاوت وجود دارد. بر اساس یافته های حاصل از این پژوهش بین دانشجویان زن و مرد از لحاظ میزان هوش هیجانی تفاوت معنی داری وجود دارد ($p = 0/0001$ و $F = 45/080$). بنابراین فرضیه دوم تأیید می گردد. نتایج این پژوهش با نتایج تحقیقات آدیمو (۲۰۰۸)، العمران و پانمکی (۲۰۰۸)، ساکلوفسکی و همکاران (۲۰۰۷)، دیوید، ون روی و چاکلینگام (۲۰۰۴)، آقا یوسفی و شریف (۱۳۹۰)، ملایی و همکاران (۱۳۹۰)، دهشیر (۱۳۸۲) همخوانی دارد.

توجه به هیجان ها و کاربرد مناسب آنها در روابط انسانی، موضوعی است که در دهه های گذشته با عنوان هوش هیجانی معرفی شده و پیشینه آن را می توان در ایده های وکسلر به هنگام تبیین جنبه های غیر شناختی هوش عمومی جستجو کرد که معتقد بود علاوه بر عامل هوشی، عوامل غیر هوشی ویژه ای نیز وجود دارد که می تواند رفتار هوشمندانه را مشخص کند (جلالی، ۱۳۸۱). هوش هیجانی مجموعه ای از توانایی های غیر شناختی، دانش ها و مهارتهایی است که بر توانایی رویارویی موفقیت آمیز با خواسته ها - مقتضیات و فشار های محیطی تأثیر می گذارد و تسهیل کننده موفقیت ها است. (شریفی در آمدی، ۱۳۸۶). این هوش مهارتی انعطاف پذیر است که به آسانی آموخته می شود و شرایط مهم زندگی می تواند آن را تحت تأثیر قرار دهد. (برادبری و گریوز، ۲۰۰۵؛ ترجمه گنجی، ۱۳۸۶). بنابراین افراد به اقتضای شرایط زندگیشان از میزان متفاوتی از این هوش بهره دارند. لذا در تبیین نتیجه حاصل از این پژوهش می توان اذعان داشت که دانشجویان دختر مورد مطالعه در این پژوهش نسبت به دانشجویان پسر بهره بیشتری از هنر برقراری ارتباط، مهارت کنترل عواطف در دیگران و انعطاف پذیری در احساس های خود دارند و برای واکنش های هیجانی نیز اهمیت بیشتری قائلند. بدین ترتیب برخورد عاطفی تر زنان با مسائل، توجه بیشتر آنان به علائم اجتماعی ظریفی که نشان دهنده نیازها یا خواسته های دیگران است، برخورداری از احساس همدلی بیشتر و بالاخره مهارت آنان در ادراک، تنظیم و استفاده از هیجانات برای ایجاد روابط اجتماعی (سیاروجی، چن و بجر^{۲۲}، ۲۰۰۴، به نقل از بیسسر^{۲۳}، ۲۰۱۱) می تواند از جمله عواملی باشد که به برتری نمره هوش هیجانی زنان نسبت به مردان کمک کند.

فرضیه سوم: بین دانشجویان دختر و پسر از نظر میزان سازگاری فردی - اجتماعی تفاوت وجود دارد.

همان طوری که در جدول ۳ ملاحظه می شود بین دانشجویان مرد و زن از لحاظ میزان سازگاری فردی - اجتماعی تفاوت معنی داری وجود دارد ($p = 0/0001$)

²². Ciarrochi, Chan, & Bajar

²³. Bissessar

و $F=53/554$). بنابراین فرضیه سوم تأیید می گردد. نتیجه این پژوهش با یافته های مری بسیل (۲۰۱۱)، پتل (۲۰۰۹)، میکائیلی منبع (۱۳۸۹)، کافی (۱۳۸۹)، خوش کنش و همکاران (۱۳۸۹) همخوانی دارد. در تبیین فرضیه حاضر می توان گفت که سازگاری مسئله ای است که مختص انسان نمی باشد و هر موجود زنده ای به فراخور وجود خود و به اقتضای طبیعت و مرحله تکاملی که به آن دست یافته، ناچار است به طریقی که تضمین کننده حیات و بقای اوست خود را با محیط پیرامون سازگار نماید (فتحی، رضاپور، یاقوتی آذر، ۱۳۸۹) بدین منظور انسان به عنوان موجودی اجتماعی همواره در صدد کسب مهارتهایی جهت تسهیل ارتباط خود با دیگران بوده تا به این ترتیب به سازگاری با محیط نائل شود. سازگاری یک تمایل ذاتی روان شناختی برای کنار آمدن با چالش هایی زندگی (مری بسیل، ۲۰۱۱) و جریانی پویاست که به پاسخ فرد نسبت به محیط و تغییراتی که در آن رخ می دهد اشاره دارد. سازگاری موجب تسلط فرد بر محیط اطراف شده و از طریق هماهنگ ساختن افراد با تغییرات روزمره باعث می شود که فرد بتواند زندگی را در صلح و آرامش سپری کند. فرد سازگار از سلامت روان، مهارت های اجتماعی و قدرت انطباق با محیط برخوردار بوده (هومن، کوشکی، قاسمی، ۱۳۸۹) و می تواند آنها را به موقع و در جای خود به کار ببرد. همواره هوشیار و گوش به زنگ است و با اشتیاق به حل و فصل مشکلاتی که بر سر راهش قرار می گیرد، می پردازد. سازگاری یک پدیده تک علتی محسوب نمی شود بلکه فرایندی است که برآیند تأثیر عوامل متعدد فردی، خانوادگی و محیطی است. جنسیت نیز به عنوان یک از عوامل مرتبط با سازگاری که در برخی پژوهشها مورد بررسی قرار گرفته نتایج متفاوتی به دنبال داشته است که این امر نیز می تواند حاکی از تجارب متفاوت اشخاص در طول زمان باشد که تفاوت های فردی را در سازگاری آنها پدید آورده است، لذا در تبیین نتیجه این پژوهش می توان رشد اجتماعی زنان، اجتناب از تنهایی وانزوا در آنان، تمایل به کسب مقبولیت اجتماعی و تمایل آنان به برقراری ارتباط نزدیک و صمیمی با دوستان و خانواده، به منظور کسب حمایت آنها (کتل^{۲۴}، ۱۹۹۸)، را از جمله عوامل مؤثر بر سازگاری بیشتر زنان نسبت به مردان دانست.

24. Kettl

منابع

- آقا یوسفی، علیرضا؛ شریف، نسیم. (1390) بررسی رابطه حس انسجام و هوش هیجانی دانشجویان دانشگاه آزاد تهران، مطالعات روان شناختی، دوره هفتم، شماره 13، صص. 51-73
- اصفهان‌ای اصل، مریم. (1381) مقایسه سازگاری فردی-اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر سال سوم نظام جدید، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.
- ادیب راد، نسترن. (1386). هوش فرهنگی در سازمان های امروزی، فصلنامه مشاوره شغلی و سازمانی، دوره 1، شماره 1، صص. 25-36.
- باستانی، سوسن؛ صالحی هیکویی، مریم. (1386) سرمایه اجتماعی شبکه و جنسیت: بررسی ویژگی های ساختی، تعاملی و کارکردی شبکه اجتماعی زنان و مردان در تهران. نامه علوم اجتماعی، شماره 30، صص. 63-95
- برادبری، تراویس؛ گریوز، جین. EQ. (1387). چیست و چرا مهم تر از IQ است، ترجمه هادی ابراهیمی، چاپ اول، تهران: نشر نو اندیش.
- برادبری، تراویس؛ گریوز، تراویس. (2005) هوش هیجانی: مهارتها و آزمونها. ترجمه حمزه گنجی. (1386) چاپ دوم، نشر ساوالان.
- توماس، دیوید. سی؛ اینکسن، کر. (2004) مهارتهای انسانی برای کسب و کارهای جهانی: هوش فرهنگی، ترجمه ناصر میرسپاسی، احمد ودادی و اعظم دشتی (1388) چاپ اول، تهران: میثاق.
- جلالی، سیداحمد. (1381) هوش هیجانی. نشریه پژوهشکده تعلیم و تربیت، فصلنامه تعلیم و تربیت وزارت آموزش و پرورش، سال هجدهم، شماره 1-2، صص-103-89.
- جوشن لو، محسن؛ رستمی، رضا. (1388) روان شناسی بین فرهنگی، چاپ اول، تهران: ارجمند.
- حیدری، مصطفی. (1387) بررسی رابطه هوش هیجانی با سازگاری اجتماعی دانشجویان پسر دانشگاه قم. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه تهران.
- خاشع، وحید؛ مستمع، محمد. (1390) هوش فرهنگی مدیران، عامل کلیدی موفقیت در مدیریت سازمان های هزاره سوم، ماهنامه مهندسی فرهنگی، سال پنجم، شماره 51 و 52.
- خسرو جاوید، مهناز. (1381) بررسی اعتبار و روایی سازه مقیاس هوش هیجانی شات در نوجوانان، پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی عمومی، دانشگاه تربیت مدرس تهران.
- خوش کنش، ابوالقاسم؛ اسدی، مسعود؛ شیرعلیپور، اصغر؛ کشاورز افشار، حسین. (1389). پژوهشی نقش نیازهای بنیادین و حمایت اجتماعی در سازگاری

- اجتماعی دانش آموزان مقطع متوسطه. فصلنامه روانشناسی کاربردی، سال چهارم، شماره (13) 1، صص. 82-94
- دوستار، محمد. (1387). مدیریت شوک فرهنگی در سازمانها و مؤسسات بین المللی، پیک نور، سال هفتم، شماره سوم، صص. 27-38
- دهشیری، غلامرضا. (1382). هنجاریابی پرسشنامه بهره هیجانی بار-آن برای ارزیابی جنبه های مختلف هوش هیجانی دانشجویان دانشگاههای تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی، دانشگاه علامه طباطبائی.
- رحمانی، زین العابدین؛ تهرانی پور، رضا. (1388). هوش فرهنگی؛ نیاز مدیران امروزی، نشریه صنعت خودرو، سال دوازدهم، شماره. 127
- شریفی درآمدی، پرویز. (1386). هوش هیجانی و معنویت. چاپ اول، تهران: انتشارات سپاهان.
- صفوی، محبوبه؛ موسوی لطفی، سیده مریم؛ لطفی، رضا. (1388). بررسی همبستگی بین هوش هیجانی و سازگاری عاطفی - اجتماعی دانش آموزان دختر پیش دانشگاهی شهر تهران، مجله دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، سال چهاردهم، شماره 5، صفحات. 255-261
- عسگری، پرویز؛ حیدری، علیرضا؛ نادری، فرح؛ مرعشیان، فاطمه؛ نقی پور، سیما؛ ضمیری، امین. (1388). راهنمای آزمون های روان شناختی، چاپ اول، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.
- فتحی، آیت اله؛ رضاپور، یوسف؛ یاقوتی آذر، شهرام. (1389). تعیین رابطه بین نیاز های بنیادین و حمایت اجتماعی با سازگاری اجتماعی، مطالعات امنیت اجتماعی، 146-131: (25)
- فیضی، سمیرا. (1389). مقایسه هوش فرهنگی و طلبان ورزشی دختر و پسر دهمین المپیاد فرهنگی - ورزشی دانشجویان کشور، پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران.
- قاطع زاده، عبدالامیر. (1384). رابطه بین شیوه های فرزند پروری والدین با رفتار سازش دانش آموزان دختر پایه های سوم و چهارم ابتدایی شهرستان دشت آزادگان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.
- قدم پور، عزت الله؛ مهرداد، حسین؛ جعفری، حسنعلی. (1390). بررسی رابطه ی بین ویژگی های شخصیتی و هوش فرهنگی کارکنان سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان لرستان، فصلنامه روان شناسی تربیتی، سال دوم، شماره اول، صص. 81-101
- کاظمی، معصومه. (1387). بررسی ارتباط هوش فرهنگی و عملکرد کارکنان جامعه المصطفی العالمیه، پایان نامه کارشناسی ارشد، رشته مدیریت دولتی، دانشگاه تهران.

کافی، سیدموسی. (1389) مقایسه سازگاری تحصیلی در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه گیلان، تازه ها و پژوهشهای مشاوره، دوره 9، شماره 36، صص. 140-127 کرمی، رعنا. (1390) ساخت و هنجاریابی هوش فرهنگی : تهران: انتشارات روان سنجی.

ملایی، عین اله؛ آسایش، حمید؛ تقوی کیش، بهزاد؛ قربانی، مصطفی (1390) تفاوت جنسیتی و هوش هیجانی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان، مجله علمی دانشکده پرستاری و مامایی بویه گرگان، دوره هشتم، شماره 2، صص. 30-34

میکائیلی منیع، فرزانه. (1389) رابطه سبکهای هویت، تعهد هویت و جنسیت با سازگاری دانشجویان با دانشگاه، مطالعات روان شناختی، دوره 6، شماره 2. هومن، حیدرعلی؛ کوشکی، شیرین؛ قاسمی، لیلی. (1389) بررسی عملی بودن، اعتبار، روایی و نرم یابی آزمون پاره تست سازگاری فردی و رابطه آن با سلامت روان در دانش آموزان دوره اول دبیرستان، تحقیقات روانشناختی، دوره دوم، شماره هشتم، صص. 87-102

یارمحمدیان، احمد؛ کمالی، فاطمه. (1386) بررسی رابطه هوش هیجانی با خودشکوفایی دانش آموزان پایه اول دبیرستان، مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، دوره بیست و ششم، شماره سوم، صص. 211-226

- Adeyemo ,DA (2008). Demographic Characteristics and Emotional Intelligence Among Workers in Some Selected Organisations in Oyo State, Nigeria. *Vision- The Journal of Business Perspective*, 12(1): 43-48.
- Ang, S., Van Dyne, L., Koh, C. & Ng, K.Y. (2004). The measurement cultural intelligence, working Paper, presented at the Academy of management symposium on Cultural Intelligence in the 21st century, New Orleans, LA.
- Almran, J. I., & Punamaki, R. (2008). "Relationship between gender, age, academic achievement, emotional intelligence, and coping styles in Bahraini adolescents". *Individual Differences Research*, 6(1): 104-119.
- Bissessar, C. (2011). Gender, age differences and emotional intelligences: implications for workforce development. Available on: <http://uwispace.sta.uwi.edu/dspace/handle/2139/8699>
- David, L., Van Rooy, A. A. & Chockalingam, V. (2004). Group differences in emotional intelligence scores: theoretical and practical implications. *Personality and Individual Differences*, 38 (3), 689-700.
- Early, P.C. and Ang, S. (2003). *Cultural Intelligence: Individual interactions across cultures*, Stanford University Press, Stanford.
- Kettl ,P.(1998). Alaska Native Suicide: Lessons for Elder Suicide. *International psychogeriatrics*, 10(2):205-211.
- Mary Basil, N.(2011). Ethnic Group, Age and Gender Differences in Social Adjustment of Teenagers in Nigeria, *International Journal of Psychological Studies* , 3(1):58-68.
- Mayer, J.D., Salovey, P., & Caruso, D. (2000). Models of emotional intelligence. R.J. Sternber (Ed.), *The hand book of intelligence* (pp 396-420). New
- Patel, K.G. (2009). A study of sociometric appraisal in relation to social adjustment of higher secondary school students. *International Referred Research Journal*, 2(21), 36-40.
- Sadock , B.J., sadock , V.A. (2003). *synopsis of psychiatry Philadelphia : lippincott williares & wilkins.*
- Saklofske, D.H., Austin, E.J. , Rohr, B.A. , & Andrews, J. (2007). Personality, emotional intelligence and exercise. *Journal of Health Psychology*, 12 (6).

- Salovey, P. & Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition, and Personality*, 9, 185-211.
- Schutte, N.S., Malouff, J.M., Hall, L.E., Haggerty, D.J., Cooper, J.T., Golden, C.J., et al. (1998). Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 25, 167-177.
- Tsai, T. & Lawrence, N. (2011). The relationship between cultural intelligence and cross-cultural adaptation of international students in Taiwan. *International conference on management (ICM) Proceeding*. available on: http://www.internationalconference.com.my/proceeding/icm2011_proceeding/044_373_ICM2011_PG0569_0583_CULTURAL_INTELLIGENCE.pdf
- Vedadi, A., Kheiri, B., Abbasalizadeh, M. (2010). The relationship between cultural intelligence and achievement: a case study in an Iranian company. *Iranian Journal of Management Studies (IJMS)*, 3(3) : 25 - 40.
- Yi-Chen, Sung. (2009). A Study of the Relationship among Cultural Intelligence, Emotional Intelligence, Cultural Shock, and Cross-cultural Adjustment. Department of Business Administration, National Chung Hsing University Institutional Repository – NCHUIR. Available on: <http://nchuir.lib.nchu.edu.tw/ir/handle/309270000/32746>

**The Comparison Of Cultural Intelligence,
Emotional
Intelligence and Personal-Social Adjustment In
Male And Female Students Of Ahwaz Islamic Azad
University**

* P. Asgari
** Kh. Roushani

Abstract

The current research was purposed to compare the cultural intelligence, emotional intelligence and personal-social adjustment in male and female students of Ahwaz Islamic Azad University. The research sample included 250 subjects (125 male and 125 female) who were selected based on stratified random sampling. To collect data, Cultural Intelligence Scale (Ang and et al. 2004), Schutte Emotional Intelligence Scale and California Personal-Social Adjustment Questionnaire were implemented. Research design was based on causal-comparative method. Statistical method included multivariate analysis of variance (MANOVA). Finding showed that there were significant differences between male and female on the cultural intelligence, emotional intelligence and personal-social adjustment. Therefore the research hypotheses were confirmed.

Keywords: Cultural Intelligence, Emotional Intelligence, Personal-Social Adjustment.

---

*Assistant professor, Department of Psychology,
Islamic Azad University, Ahwaz Branch, Ahwaz,
Iran (corresponding author email:
askary47@yahoo.com)

** M.A. in Psychology, Department of Psychology,
Islamic Azad University, Ahwaz Branch, Ahwaz, Iran